

Jdeme mezi děti

Martin Gregora
Václav Mertin

Jdeme mezi děti

Martin Gregora
Václav Mertin

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **restně stíháno**.

Vydání knihy podpořila firma HiPP.

MUDr. Martin Gregora

PhDr. Václav Mertin

JDEME MEZI DĚTI

**Co nás čeká v předškolním
a školním kolektivu**

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 7893. publikaci

Ilustrace Linda Martina Gregorová

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová

Sazba a zlom Antonín Plicka

Zpracování obálky Antonín Plicka

Počet stran 160

Vydání 1., 2020

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2020

Cover Illustration © Linda Martina Gregorová, 2020

ISBN 978-80-271-4033-6 (ePub)

ISBN 978-80-271-4032-9 (pdf)

ISBN 978-80-247-5590-8 (print)

Obsah

Proč jsme tuto knihu společně vytvořili	9
Co jsem si stihl zapsat (Martin Gregora)	11
Jak to bylo s Lindou v předškolním věku	11
Nástup do školky se neobešel bez pláče	13
Předvánoční čas	14
Reprodukce živočišných druhů zajímá dítě v každém věku	14
Plavání se školkou je dobrá průprava	14
Máme svoje dny bez maminčina dozoru	16
Na učení na kole není nikdy pozdě	17
Před spaním má nejraději vyprávění aneb Nekončící příběh o Fandovi	17
Zahradní práce	18
Hubert	18
Advent	20
Svatý Mikuláš	20
Naše teta	20
Lyžování jsme pilovali už minulou zimu, letos pokračujeme	23
Večer po lyžích za odměnu pohádka O ztraceném Fandovi	23
Domácí nezvírátko	23
Školková láska	24
Postýlka pro mobil	24
Trénink komunikace	24
Konec školky – začaly poslední prázdniny před školou	24
Tak to jednou Fanda – po tři sta šedesáté páté?	27
Z rozverného povídání rovnou ke stonání (Martin Gregora)	33
Jak léčit horečku	33
Kašel – příznak nemoci: jak s ním naložit?	34
Bolesti hlavy, migrény v dětském věku a tenzní cefalea	37
Zvracení, průjem, zácpa – příznak nemoci?	39
Zánět středního ucha a co na to nosní mandle	41
Pomočování a záněty močových cest	43
Dítě s chronickým onemocněním	49
Astma	49
Rýma	50

Alergie	51
Diabetes mellitus	54
Epilepsie	56
Celiakie	59
Nemoci štítné žlázy	60
Proč děti v předškolním a školním věku tolik stůňou	63
Dítě by do kolektivu mělo vstupovat zdravé a silné	63
Dítě po nemoci má nárok na to, být unavené, ale všechno má své meze	65
Obézní dítě z pohledu pediatra	67
Neblahé vyhlídky obézních dětí a jejich cesta odbornými ambulancemi	68
Co tedy uvést k problému dětské obezity na závěr?	69
Výživa dětí v předškolním věku	71
Nejčastější dětské nemoci s kožní vyrážkou	73
Plané neštovice	73
Spalničky	74
Zarděnky	77
Spála	77
Vyrážka charakteru spály nemusí být vyvolána jen streptokokem	78
Pátá nemoc	78
Šestá nemoc	80
Sedmá nemoc (syndrom ruka, noha, ústa)	81
Parazitární a bakteriální nemoci přenášené domácími zvířaty a klíštětem	83
Toxoplazmóza a bartonelóza	84
Borelióza	85
Klíšťová encefalitida	87
Preventivní lékařské prohlídky v dětském věku	89
Preventivní prohlídky se zaznamenávají do zdravotního a očkovacího průkazu	89
Termíny preventivních prohlídek, jejich obsah a zaměření	90
Preventivní prohlídky v předškolním věku	91

Očkování je nejúčinnější způsob ochrany dítěte před infekčními nemocemi	93
Jak očkování funguje?	93
Druhy očkovacích látek	94
Nežádoucí účinky vakcín	97
Jak předcházet komplikacím po očkování	97
Co by měli rodiče udělat před očkováním	98
O čem by měli rodiče informovat lékaře	98
Co by rodiče měli udělat po očkování	98
Bezpečnost vakcín je celosvětově velmi pečlivě sledována	99
Jiná efektivnější ochrana před nakažlivými nemocemi není	99
Otázky a nejasnosti, dohady a mýty kolem očkování	100
Očkování a alergie	106
Nemoci, proti kterým se očkuje v rámci pravidelného (povinného) očkování	107
Další (nepovinná, ale vhodná) očkování	111
Předškolní dítě, jeho psychické potřeby a podpora optimálního rozvoje (Václav Mertin)	119
Výchovné styly	124
Sourozenci	126
Potřeby předškolního dítěte	128
Pevná citová vazba	129
Návštěva kolektivního zařízení	132
Pozitivní přístup	133
Dostatek podnětů	134
Stabilní struktura a řád a pozitivní svět	136
Otevřená a smysluplná budoucnost	140
Očekávání	141
Proměna role otců	142
Společné činnosti	144
Mikuláš, čert a Ježíšek	147
Temperament	148
Motivace	149
Nepříznivé události v životě rodiny	149
Oddálené uspokojení	150
ADHD	151
Příprava na vstup do základní školy	152
Poetické okénko na závěr (Martin Gregora)	155

Proč jsme tuto knihu společně vytvořili

Předškolní věk je jakýmsi přelomovým obdobím. Něco krásného končí, něco tajuplného a lákavého začíná. Doba bezstarostných her se naplňuje, pootevívají se dveře, za kterými podzimní slunce ozařuje svými paprsky cestu do školy.

Předkládáme vám zde trojí úhel pohledu na dobu předškolního zrání. Lékařský, psychologický a pohled rodiče a dítěte, který se obtiskl do vyprávění ze života malé Lindy. A pak tu jsou ještě kresby z toho krásného věku her a bezbřehé fantazie. Ty jsme si s dovolením od Lindy vypůjčili. Až dočtete poutavou kapitolu Václava Mertina o psychických potřebách rozvíjející se dětské duše, věřím, že vám naivní kresby otevřou jakýsi křehký třetí rozměr do stavu beztlíže. A že společně s příběhy a zážitky, které jsem tu zaznamenal a které mají rodiče často obdobné, se vám vše propojí v jeden, byť těžko uchopitelný celek. A všechna ta medicínská doporučení a názory psychologa na výchovu společně s reálným obrazem dětské fantazie obohatí váš pohled na dětský svět a posílí schopnost vcítit se do něj.

Martin Gregora

Muj Givros

Linda

Co jsem si stihl zapsat

Martin Gregora

Jak to bylo s Lindou v předškolním věku

Lakonicky shrnula sedm let svého života v následujícím textu.

VŠECHNO TO ZAČALO V DATUM: 2010 I V TOM ČAS
SEM SE VYKLUKALA NA SVĚT. ZA TÍDEN SEM ŠLA
DOMŮ. TAM SEM BILA S MAMKOU A TAŤOU.
ZA TÍDEN~~X~~ UŽ SEM LEZLA. ZA 18 MĚSÍCŮ
SEM UŽ MLUVILA: MÁNA, BABA, TATA, JAJA, NINI. TAK
SEM ROSTLA A ROSTLA. KDYŽ SEM
NAROZENÍMI TAK MI BILO 4 ROKY. TAK SEM MĚLA
OSLAVA. DOSTALA SEM PLÍŠÁKA. TAK BILA VELKÁ
SEM. DOSTALA HOREČKU. DEN PO OSLAVĚ
VILEČIL. PAK SEM NEMĚLA HOREČKU.
PAK MI BILO DOBRĚ. TAK SME SI UŽ
SK S~~SME~~ HRÁLY. KDYŽ SEM JEL 4 K MOŘI.
HRÁLA S SVINÍ PLÍŠÁKEM.
NA ČERNOU HÖRU. SU~~MX~~ TAM SEM SE KOUVALA V MOŘI.
ZA DVA TÍDNY SME JELY DOMŮ. DOMA SME POMÁ
HL MAMCE VIRAČOVAT. DRUHÝ DEN SEM STÁVALA V PŮL 5
RÁMO. PAK SEM SE KOUVALA OVEČKU ŠON. PAK SEM ŠLA
NA SNÍDANĚ. PAK SEM SI ŠLA PRO ORLEČENÍ.

PAK JSEM JELA ZA BABIČKOU A DĚDOU.
 DAL SI DEN SEM JELA DOMU. DMA JSEM
 SI HRALA. PAK SEM ŠLA S TETOU NA HRISTE
 NA HRISTI SEM SI HRALA NA HOOPACCE. PAK SME
 ŠLI DOMU. DOMA SEM SI POUŠTELA NA TELEFONU
 PISNIČKY. PAK SEM CHODILA DO ŠKOLY. A CHODILA DO
 SLUNÍČEK. VE SLUNÍČKÁCH SEM PLAKALA. KDŽ BIL
 2 MĚSÍCE PRAZMINI. JAK SEM ZASE JELA K
 MOŘI. A TAM SEM JŽ SKORO PLAVALA SAMA.
 A PAK BIL PRVNÍ MÝ KULAS. A PLAKALA SEM.
 A PAK JME ŠLI MA DĚTSKÉ ODĚLENÍ. TAKY MA
 ČERTI. A SPIVALA SEM PISNIČKU. A DAL MI OV-
 MNĚNU. A V TOM BIL ADVENTNÍ KALEND

Zatímco první roky a následně asi dvouleté období jsme se ženou pečlivě mapovali, ona fotodokumentací, já sepisováním příběhů, které se tehdy udály, v následujících letech jsem jaksi zlenivěl. Zapisoval jsem mnohem méně, jako by nepřicházela žádná překvapení, jako by se nic převratného neudálo. Když Linda začala chodit do školky, uvědomil jsem si, jaká je to škoda, a začal jsem pátrat v paměti a znovu psát alespoň krátké postřehy z čistého a tak neobyčejně barevného života malého dítěte... Ono to tak to většinou bývá. Do jednoho dvou let je náš miláček v centru pozornosti celé rodiny, všechno se točí jen a jen kolem něj, a čím je starší, tím nás zdánlivě potřebuje méně a poněkud méně je v centru naší pozornosti. Doba prvních krůčků a prvních slov je pryč. Přesto, byť to tak intenzivně neprožíváme, nás dítě dál překvapuje a inspiruje a podvědomě motivuje. Tak jako v minulých knihách o vývoji dítěte, jsou i zde kapitoly odborného textu a doporučení proloženy střípky ze života mé dcery z doby jejího předškolního věku. Jistě jste něco podobného zažívali i vy, anebo vás to čeká. Je to kouzelná doba. A tím kouzelníkem je dětská fantazie a krásně naivní pohled na svět. Střežme si je jako oko v hlavě, toho kouzelníka i tu dobu. Jindy než s dětmi to nezažijeme.

Namísto obrázků jsem knihu proložil kresbami své dcery z bezstarostné doby tří až šesti let. Ne snad proto, že bych si myslel, že má geniální nadání na malování, ale proto, že kresby malých dětí patří bezesporu k jejich nejzajímavějším spontánním projevům. Kresba, není-li vedena učitelem, odhaluje duši dítěte. Pová nám i to, co by dítě jinak nikdy samo neřeklo.

Nástup do školky se neobešel bez pláče

Linda má výhodu, že má nablízku babičky, a tak chodí do školky jen na dopoledne. Nastupovala až téměř v pěti letech, takže pozdě. Přesto nebyl nástup jednoduchý. První dny ve školce plakala. Plakala už doma, než jsme odcházeli. Nebyla sama, dalších plaček mezi jejími nastávajícími kamarádkami bylo dostatek. Rychle se sblížily. Ráno si poplakaly, pak si hrály s paní učitelkou, odmítaly obědvat a najedly se obvykle až doma u babiček nebo u rodičů. Po měsíci školkové docházky sice ranních žalů ubylo, ale přišly nemoci. Opratě u nosu a kašel. Kruhy pod očima z nevyspaní, ale také radost ze společných malování a tvoření s paní učitelkou. Jen s tím jídlem zůstal problém dlouho. Ale i to se nakonec zlepšilo.

Předvánoční čas

Blíží se Vánoce. Linda přišla ze školky a povídá: „Tatínku, já už vím, jak vypadá Ježíšek.“ Ptám se: „Jak?“ „Je malej, ale vypadá jako člověk, je hodnej a je neviditelnej.“ Už pár dnů leží na okenním parapetu dopis, který mu namalovala, kde jsou všechny hračky, které by si přála. „Dám mu tam ještě čokoládičku, ať se napapá, až přijde. Doufám, že nenadrobí.“ A dnes ráno přiběhla k nám do ložnice a volá: „Tak už tu byl. Už si Ježíšek ten dopis odnesl! A čokoládu spal! Nechal jenom papírek, a nenadrobil!“ Uvidíme, jestli ti přinese, co sis přála. Ježíšek se bude snažit. A ty bys měla méně odmlouvat, více poslouchat, čili méně tvých „ale já bych, ale já chci, ale já ještě...“.

Reprodukce živočišných druhů zajímá dítě v každém věku

Když jela Linda s maminkou do Plzně, pozorovala z okna vlaku psa s fenou, jak se páří. „Pejscí si tam hrajou na lezavou, maminko. Kdyby si radši hráli na honěnou, vid?“

A jindy mi sdělovala, jak pozorovala ploštice: „Ty, co jsou k sobě spojený zadečkama, to jsou takový dvojčátka, co to mají těžký. Každá chce jinam a nemůžou se domluvit.“

Plavání se školkou je dobrá průprava

Linda na kojenecké plavání nechodila. I když je vodomil, návštěvy plaveckého bazénu se školkou byly opět, jak jinak, provázené pláčem už před odchodem do školky. Zdálo by se, že celý plavecký výcvik byl k ničemu, ale opak je pravdou. Když jsme v létě odjeli na dovolenou, z hotelového bazénu jsme ji dostávali heverem. Plavání bez křídýlek zvládla díky školkové přípravě během dvou dnů. Nejdřív jsme jí nechali jedno křídýlko, aby měla pocit opory, a pak už plavala sama. Jako paní radová. Když objevila radost z potápění, ze skoků, a když dostala plavecké brejličky, přestala si někdy zacpávat nos a začala i foukat do vody. Ale bylo ještě hodně co zlepšovat. Na druhou stranu, závodníci v plavání z ní vychovávat nehodlám.

A JE TO 2 DÍL. TAK POSLOUHEJTE. KADÍK UŽ JEDL I
 KRÁLÍKA, KROCANO A TAK DÁLE. I MEDOVOU ŠUNKU A NE-
 BUDU DAL ZDRŽOVAT, A AŽI SME SE TAKY VRÁTILI K 1 DÍLU
 TAK ZAČNEME. V 1 DÍLE TO SKONČILO TAK ŽE KADÍK
 SEŽRAL MASOVOU KULIČKU, A V 2 DÍLE SE DOZVÍTE ŽE
 KADÍK SE KAMARÁD/S NAKOU KOČIČKOU. TÍM ZAČÍNÁ
 NÁS PŘIBÍH, A SKORO KAŽDÝ DEN SKÁSE PO BALÍKACH,
 TENDE PÁTEK PO POHRBU POJE DE ME ZA KADÍKEM A ŘKÁME,
 AHOJ KADÍKU. A TAK DÁLE. A KADÍK DŘEPEL V PŘEPRÁPSE,

A PAK SME DORATILI NA CHALUPU. A DE ME ZA-
 TÁPJET. A JAK ŘEKVETE ŠVEC, KADÍK UŽ SPÍ. A KDIŽ SLY-
 SEL ^{CINKÁNÍ} MISTIČKY TAK HNET DŘIBJE HNE. A SNÍ TO CO MU
 TAM DÁŠ. A PAK SI DE LENOUT A STOP. A BISM SME POŘÁD
 VE MLUVILI JAK DE SPAT TAK VÁM ŘEKNU KDE MÁM
 SVOJ RÁJ, MÁM HO POD POSTELÍ. A POKRAČOVÁVI PO ŠKOLE,
 VO DNESKA TOHO MOC NEAPÍŠU. V
 PROTOŽE JSĚM VE ŠKOLE TĚMNEJ
 JENOM 2 A ČTVRT HODINY. A DOST!!!
 TEŽ MLUVÍME JENOM OMNE. MUSÍME
 POUÍDAT TAKY O KADÍKOVÍ. A ZA-
 ŽNÁME. BOUŽEL ZA 5 MINUT. ZA ZVOU
 NA MATEJKU. TAK JEŠTĚ MŮŽE PS-
 ÁT, VO KADÍKOVÍ. VLASTNĚ O
 MIM MILÁČKOVÍ. A JÁ UŽ MUSÍM
 PROTOŽE UŽ DŘÍDE PANÍ UČ-
 ITELKA. A PAK DOU DOMŮ.
 ZASE PO ŠKOLE. ❤️

Máme svoje dny bez maminčina dozoru

V pondělí a ve středu máme „sociček“. Krásné to dny. Žena je od časného rána v práci. My se vyklubeme z pelechu, pustíme si v televizi Děčko, v klidu posnídáme, pak s hrůzou zjistíme, jak čas letí, tak se oblečeme a jedeme do školky, já pak do práce. Někdy si беру Lindu na chvíli ráno do práce, to když z nějakých důvodů školka odpadne, na ranní mítink. Obleče si u mě v pracovně bílý plášť doktorky Plyšákové. Je moc dlouhý. Ohrnu jí rukávky, tváří se velmi důležitě. Než ji odvezu k babičce, jdeme ultrazvukem vyšetřit narozená miminka. Co se jí honí hlavou, nevím, ale pozoruje novorozenečky a ani nedutá. Pak ji vezu k babičce. Ale to je jen občas, když mají ve školce prázdniny nebo když je hezké počasí a děda s babičkou jedou na celý den do přírody a berou Lindu s sebou. Normálně je dopoledne ve školce, po obědě u babičky a odpoledne máme spolu ten „sociček“, tedy jen v pondělí a ve středu, čas, kdy je téměř vše dovoleno, chybí kontrola manželky, která je do večera v práci. Takže se rozkramaří všechny hračky, já si čtu časopis a e-maily, do toho běží na DVD pohádky. K večeri si dáme nezdravé dobroty jako párky nebo sekanou, a někdy si místo pohádek pustíme muziku a tančíme. Pak si Linda napustí vanu a koupe se, dokud se nerozmočí. Krásné to dny.

Na učení na kole není nikdy pozdě

Jsou děti, které jezdí na kole jako fík ve čtyřech letech. Linda k nim rozhodně nepařila. Než se zbavila balančních koleček, trvalo to do jejích pěti a půl let. Syn to zvládl dříve, ale pak si na kole zlomil nohu. Nebo spíše zlomil jsem mu nohu, protože jsem ho přemlouval, ať jede dál, když už byl unavený, na kole, které mu bylo zjevně velké. Linda si zatím nic nezlomila, klepu na dřevo. Je na sebe opatrná, někdy až moc, ale to není na škodu. Kolo se jí líbí a jezdí ráda. Že začala trochu později, je úplně jedno. Já jsem se naučil na kole až v osmi letech a kolo se stalo mou velikou láskou na celý život.

Před spaním má nejraději vyprávění aneb Nekončící příběh o Fandovi

Večer si buď vyprávíme, nebo čteme pohádky. A když si vyprávíme, tak je to smyšlený příběh o Fandovi a jeho kamarádech. Nekonečná série lapálií, které jí vykládám od doby, co začala rozum brát. Vždycky začínám slovy: „Tak to jednou Fanda a jeho česká banda...“ a Linda křičí: „Eště ne, tatínku, až v posteli!“, protože smím vyprávět, až když si k ní lehnu do postele, když se přikryjeme peřinou a zhasneme. Fanda má tisíc tři sestřiček, Fanynek, které se narodily babičce během velice krátké doby, obvykle cestou po náměstí ve Volyni, když zapředla rozhovor s panem Čumpelíkem. Čili divy, divy. Fanda má ještě bráchu Standu, který je uznalejší a rozumnější a krotí Fandovu fantazii. Fanda si klidně troufne koupit letecký zájezd do Chorvatska, což je z logistického hlediska obrovský problém, uvážíme-li, že musí přemístit tisíc šest osob. A tak se takový transport děje nejprve vlakem do Prahy, přičemž ten vlak je tak dlouhý, že zatímco lokomotiva je už v Berouně, poslední vagon ještě stojí ve Volyni na nádraží a tisíce třetí Fanynka se tlačí dveřmi do chodbičky, protože výpravčí Hubička už troubí k odjezdu. A to ještě považte, že v tom vlaku je několik jídelních vozů, živá hudba, taneční parket a vůz pro králíky, které si mermomocí chtěly vzít Fanynky s sebou. Hlavně nejkrásnější z Fanynek, Zlatuška, co má zlaté vlásky až do půlky zad. Je mluvčí všech Fanynek a rozhodla, že králíci pojedou taky, tak připřáhli speciální vagon s kotci a senem. A dojede se do Prahy, na Letiště Václava Havla a tam už čeká čtyřicet aeroplánů, které naloží celou tu zapeklitou Bočánkovíc familií i s dobyt看kem a přeletí s ní Alpy a Pádskou nížinu a Istrii a přistanou v Dalmácii. A hned po přistání si dají dalmatské čufy, protože jim vyhládlo a protože je jedí i ve školní

jídelně, a je to nějakých kotlů s čufty, aby se tisíc šest krků najedlo, a pak se jde na zmrzlinu, točenou, chorvatskou, a pak pro plavky a k moři. Má s tím ten Fanda moře práce. Ale jiskří nápady a neztrácí dobrou náladu.

A když si nevyprávíme, tak čteme pohádky. Nevěřili byste, jak těžké je dobrou pohádkovou knížku napsat. Za posledních pět let jsem narazil jen na jednoho nového autora, jmenovat nebudu, aby se ti ostatní necítili uraženi. Kromě jeho knihy čteme staré dobré pohádky od Václava Čtvrtka. Já mám nejraději Křemílka a Vochoomůrku. Ani jejich příběhy nejsou v každém vydání stejné, a tak dávám přednost bohatě ilustrované edici z minulého století, kde je třeba namalovaný i Vodenka a mužik Kazbunda, což je chvályhodné, protože ne každý si dovede zrovna tyhle dva dobře představit. A svou lásku k Václavu Čvrtkovi podsouvám Lindě. Daří se to dobře. Václav Čvrtka byl totiž neochvějný pábítel dětských duší. Jeho osobitý výraz a bukolické psaní hned tak někdo nepřekoná.

Zahradní práce

Čím je Linda starší, tím raději mi pomáhá na zahradě. Mícháme beton, sečeme trávu, sázíme stromky, skládáme polínka, shrabujeme listí... Během posledního roku je v jejím chování velký pokrok. Ráda něco tvoří. Staví hrady z krtin, zdobí je kamínky a klacíky, má bezbřehou představivost a kombinační schopnosti. Ve chvíli, kdy se z jejího tvoření stane obyčejná práce, čili když zjistí, že pouhé hrabání listí je docela nuda, jde od toho. Když ale může uplatnit tvůrčího ducha, je nadšená a nepoleví, dokud hrad, chaloupka, skryš pro myšku nebo postýlka pro panenku nejsou hotové. Když jsme na podzim řezali stromy, příběhla, že se půjde vyčurat. Byli jsme tam sami bez maminky. Nedoběhla to. A náhradní kalhoty jsme neměli. Tak si vzala maminčiny elastáky, dole jsme je ohrnuli a v pase skřípli kolíkem na prádlo. Po stránce estetické nic moc, ale funkčnost dobrá. Doma nám moc nepoděkovali.

Hubert

Sedíme si u večere a Linda se mě ptá, jestli jsem si taky povídal sám se sebou, když jsem byl malý, tak říkám, že ano, že to byly celé příběhy, a ona se směje, že jsem celý jako ona. A když kousne do jablíčka, pokračuje: „Tak náš Péťa (spolužák ze školky) je asi pes!“ „Co, štěká?“ ptám se. „Ne, kousá!“ A zase jíme a já říkám, že musím před spaním zalít Huberta.

Hubert je bonsaj. Malý, ale starý, nakrčený fikus s malými lístky, tedy vypadá jako fikus, ale kdo ví, co je vlastně zač. V botanice se nevyznám. Je rozmazlený a občas začne shazovat listy, tak ho denně večer kropím, protože paní v zahradnictví řekla, že to pro něj bude nejlepší, že bude nejradši. Linda vybrala pro Huberta červenou vánoční kouli s nápisem Veselé Vánoce. Domluvili jsme se, že až přijde čas, tak ho zkrášlíme. „Bude nám muset ukázat nějakou silnou ručičku, aby ho nebolela, až tam zavěsíme ozdůbku.“ To jo, povídám, „ale něco ho asi trápí, protože zase shodil listy.“ „Kdyby nám uměl říct, co by chtěl, viď, tatí.“ „No jo, jenže nám to neřekne.“ A Linda pokračuje: „Tak to zařídila příroda, nemůže přece všechno mluvit.“ „To je pravda,“ odpovídám v duchu, „to bychom se z toho také mohli dočista zbláznit.“

Advent

Ráno, když odcházíme do školky, zpívá si Linda na chodbě z plných plic: „My tři králové jdeme k vám...“ Je sedm hodin a sousedi se probouzejí. Při poslední návštěvě chalupy na horách, v našem údolí tří potoků, kde to je, neprozradím, jsme v mlázi uřízli malý smrček. Stejně se tam tísnil, neměl dost místa. Postavili jsme ho na zápraží, ozdobili ho a Linda povídá: „A každý den, kdy tu budeme, stoupneme si k němu a zazpíváme koledy, a ty se pak za mě pomodlíš u Panenky Marie. Tu máme přes cestu v kapličky v božích mukách. A tak jsme zpívali z plna hrdla Nesem vám noviny a Pásli ovce valaši a já, starý hříšník, jsem se pak u těch božích muk, u té kapličky, za nás za všechny pomodlil. Za odpuštění a abychom se měli rádi a zdraví byli.“

Svatý Mikuláš

„Ve školce je to lepší, paní učitelka nás posílá k Mikulášovi po dvojicích,“ povídá Linda 5. prosince, když čekáme, jestli u nás čert s Mikulášem zazvoní. Má nachystanou písničku a je dosti nervózní. A když zavoní a vejdou, je to stejné jako vloni. Drží se mě za kalhoty, neřekne ani slovo a nabírá moldánky. Přitom je ten Mikuláš krásný a čertík hodný. Mají s sebou anděla, který Lindě předává dárek. „Ten anděl měl brýle jako vaše paní doktorka v práci,“ říká mi Linda druhý den, když jdeme do školky...

Naše teta

Naše teta se pomátla na rozumu. Ve věku pětadesáti let zůstala sama. Ztráta milovaného manžela, se kterým prožila více než padesát let, a neexistence vlastních dětí ji během posledního roku změnily natolik, že ji příbuzní museli umístit do psychiatrické léčebny. Babička s dědečkem si o tom povídali. Linda cosi zaslechla a uzavřela debatu lakonicky: „Ten, kdo je sám, ten se takhle stane! Buď ráda, babi, že máš dědu Dušana.“ Ale vrtalo jí to hlavou, a když jsme přijeli od babičky domů, tak se mě vyptávala, co vlastně má teta za nemoc a jestli se vyléčí a kdy a tak dále a tak dále. Odpovídal jsem vyhýbavě, a když nedala pokoj, povídám: „Prostě má nemocnou hlavu.“ „Spíš mozek, tatínku.“ A pak jsme se dívali v televizi na předpověď počasí, a když moderátorka Zárybnická hlásila, že zítra bude dva pod nulou a slunce a pozítří nula, mrznoucí déšť a od šesti set